

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผล

จากการวิเคราะห์ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ดังผลการวิเคราะห์ในบทที่ ๓ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑. ชาวอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ประมาณร้อยละ ๒๐ มีทัศนคติที่เป็นกลางและประมาณร้อยละ ๑๐ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ดังนั้นหากรัฐบาลต้องการเข้าถึงการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ชาวอำเภอม่วงสามสิบย่อมจะไม่มีปัญหามากนัก เพราะชาวอำเภอนี้ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

๒. ชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีอายุในช่วง ๑๕ - ๒๕ ปี มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์มากที่สุดคือประมาณร้อยละ ๑๒ รองลงมาช่วงอายุ ๓๖ - ๔๕ ปี และอายุช่วง ๒๖ - ๓๕ ปี มีประมาณร้อยละ ๑๐ และ ๘ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คนที่มีอายุสูงสนใจและมีประสบการณ์มากกว่าคนที่มีอายุน้อย อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่ชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ผลจากการทดสอบทางสถิติ โดยไค-สแควร์ปรากฏว่า อายุต่าง ๆ ของชาวอำเภอม่วงสามสิบไม่มีผลทำให้ทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีแตกต่างกัน

๓. ชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษา ๔ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์มากที่สุดประมาณร้อยละ ๑๔ ซึ่งเทียบกับชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีการศึกษาประถมศึกษา ๔ และสูงกว่าประถมศึกษา ๔ ประมาณร้อยละ ๑๐ และ ๐ ตามลำดับ จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกันมาก ผลจากการทดสอบทางสถิติ โดยไค-สแควร์ ปรากฏว่า ทัศนคติของชาวอำเภอม่วงสามสิบที่มีต่อ

สำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา สาเหตุที่ทำให้ระดับการศึกษากับทัศนคติไม่แตกต่างกัน เพราะส่วนใหญ่แล้วชาวอำเภอวังสามสิบมีระดับการศึกษาเพียงประถมศึกษา ๔

๔. ในจำนวนชาวอำเภอวังสามสิบกลุ่มที่มีสถานภาพอื่น ๆ (หย่า, หม้าย, แยกกันอยู่ โสด) เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีประมาณร้อยละ ๒๔ ซึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มที่สมรสประมาณร้อยละ ๔ จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันมาก ผลจากการทดสอบทางสถิติโดยไค-สแควร์ ปรากฏว่าชาวอำเภอวังสามสิบที่มีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรส ซึ่งผลการทดสอบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของอนุสรณ์ สุนทรพงศ์ พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับสถานที่ไปทำการรักษา เมื่อเกิดการเจ็บป่วยในรอบ ๑ ปี

๕. ชาวอำเภอวังสามสิบ ที่มีความสามารถในการอ่านและเขียนได้ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ ประมาณร้อยละ ๑๑ อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่แล้วประมาณร้อยละ ๗๐ มีทัศนคติที่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ จากผลการวิเคราะห์ทางสถิติโดยไค-สแควร์ ปรากฏว่าทัศนคติของชาวอำเภอวังสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถอ่านและเขียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการที่ชาวอำเภอวังสามสิบจะอ่านและเขียนได้ ไม่ได้ทำให้ทัศนคติของชาวอำเภอวังสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์เปลี่ยนแปลง

๖. ในจำนวนชาวอำเภอวังสามสิบที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในทางที่ไม่ดี มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ประมาณร้อยละ ๑๔ มากที่สุด ซึ่งเมื่อเทียบกับชาวอำเภอวังสามสิบที่มีความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยที่เป็นกลางและความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพในทางที่ดี ประมาณร้อยละ ๘ และ ๔ ตามลำดับ จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันมาก ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติโดยไค-สแควร์ ปรากฏว่าทัศนคติของชาวอำเภอวังสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

๗. ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติ โดย Cramer's V ปรากฏว่า ทัศนคติของชาวอำเภอวังสามสิบที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอวังสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีขึ้นอยู่กับสถานภาพสมรสมากที่สุด รองลงมาเป็นความสามารถในการอ่านและเขียน ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ระดับการศึกษาและอายุ ด้วยขนาดของความสัมพันธ์เท่ากับ ๐.๐๙๔ ๐.๐๗๘, ๐.๐๗๘ และ ๐.๐๕๓ ตามลำดับ

๔. ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติโดยการวิเคราะห์เส้นทาง เพื่อบอกปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติทั้งทางตรงและทางอ้อม

๑) สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลโดยมีผลในทางตรงมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ ๐.๑๓๔ กล่าวคือกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์ต่างกัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มสถานภาพสมรส (ในการจำแนกทัศนคติตามสถานภาพสมรส) จะเห็นว่ากลุ่มที่เป็น หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่ เป็นโสด จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์มากกว่ากลุ่มที่สมรส

๒) ความสามารถในการอ่านและเขียน มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลโดยมีผลในทางตรงมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ-๐.๑๐๖ กล่าวคือกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านและเขียนแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อสำนักงานผดุงครรภ์แตกต่างกัน ซึ่ง เมื่อ เปรียบเทียบกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านและเขียน (ในการจำแนกทัศนคติตามความสามารถในการอ่านและเขียน) จะเห็นว่ากลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านและเขียนไม่ได้จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสำนักงานผดุงครรภ์น้อยกว่ากลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านและเขียนได้

๓) การศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ จากแผนภาพที่ ๔ ปัจจัยตัวนี้ส่งผลทางอ้อมไปยังทัศนคติ คือส่งผลผ่านไปยังปัจจัยด้านความสามารถในการอ่านและเขียน แล้วจึงส่งผลต่อไปยังทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

๔) อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ จากแผนภาพที่ ๔ ปัจจัยตัวนี้ส่งผลทางอ้อมไปยังทัศนคติ คือส่งผลผ่านไปยังระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์และส่งผลไปยังปัจจัยด้านความสามารถในการอ่านและเขียนแล้วจึงส่งผลต่อไปยังทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์

ผลการวิเคราะห์จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทัศนคติ เมื่อใช้การทดสอบไค-สแควร์ มีเพียงสถานภาพสมรสเท่านั้น ส่วนการวิเคราะห์เส้นทางพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติโดยทางตรงคือ สถานภาพสมรสและความสามารถในการอ่านและเขียน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมคือ อายุและระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์ จากผลการวิเคราะห์ทั้งสองวิธีดังกล่าว ปรากฏว่ามีปัจจัยที่ส่งผลทางตรงเพียงตัวเดียวที่สอดคล้องกันคือปัจจัยทางด้านสถานภาพสมรส ส่วนปัจจัยทางด้านความสามารถในการอ่านและเขียนซึ่งทดสอบไค-สแควร์พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแต่การวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยตัวนี้มีผลกระทบต่อทัศนคติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการแบ่งระดับของปัจจัยตัวนี้ไม่ละเอียดพอ ถ้าแบ่งระดับของปัจจัยให้ละเอียดมากขึ้นอาจจะพบว่าความสามารถในการอ่านและเขียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติก็ได้ และการทดสอบไค-สแควร์นั้น เป็นเพียงการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่เพียงคร่าว ๆ เมื่อนำทั้งสองวิธีมาเปรียบเทียบกัน การวิเคราะห์เส้นทางน่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์

ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติมากกว่าการวิเคราะห์โดยใช้โค-สแควร์ เนื่องจากว่าการวิเคราะห์เส้นทาง เป็นวิธีที่ช่วยตีความหมายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ทำให้เข้าใจผลที่ได้จากการวิเคราะห์ดีขึ้น สามารถบอกถึงผลทางตรงของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม และบอกผลทางอ้อมของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามได้ ซึ่งการวิเคราะห์โดยใช้โค-สแควร์ไม่สามารถบอกได้ จะบอกได้แต่เพียงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามหรือปัจจัยแต่ละตัวว่าปัจจัยไหนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ควรจะขยายการศึกษาริวิจัยให้กว้างขวางออกไป ในระดับเขต ภาคหรือทั่วประเทศเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ปรับปรุงในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น

๔.๒.๒ ข้อถามที่ใช้วัดทัศนคติของบุคคลควรที่จะกำหนดคำตอบให้ผู้เลือกถึง ๕ ระดับในแต่ละข้อถาม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถ เลือกตอบและข้อถามที่ดีสำหรับการสำรวจทัศนคติควรมีคุณสมบัติดังนี้

๑. ไม่เป็นข้อถามที่เป็นจริง
๒. ไม่เป็นข้อถามที่ใช้คำถามนำ
๓. เป็นข้อถามที่ชัดเจนและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
๔. เป็นข้อถามที่เกี่ยวกับ เรื่องที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น

๔.๒.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์ในอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีครั้งนี้อาจจะทำการวิจัยโดยใช้วิธีอื่น ๆ ในทางสถิติได้อีก เช่น การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย(ตัวแปรอิสระ) ที่มีต่อตัวแปรตาม ว่าปัจจัยตัวไหนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติที่มีต่อสำนักงานผดุงครรภ์